

## بررسی رابطه فقه و حقوق و علل پیشرفت حقوق در مقابل فقه

مژگان صادقی پور

۱- مژگان صادقی پور، دانشجوی رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشگاه پیام نور.

[ysaakind@gmail.com](mailto:ysaakind@gmail.com)

### چکیده

تأثیرپذیری حقوق اسلامی از فقه، امری غیرقابل انکار است. دانش فقه از شاخه‌های علوم اسلامی و علم حقوق از شعبه‌های مهم علوم انسانی است. دانش فقه با توجه به منابعی که از آن سرچشمه گرفته است به قواعد حقوقی به سمت سنت، اخلاق و آداب شرعی جهت می‌بخشد و علم حقوق با طرح موضوعات جدید امکان پویایی و بالندگی فقه و کارآمدی آن را در پی‌شناخت و حل مسائل جدید جامعه فراهم می‌کند و به این شکل تعاملی بین دو علم صورت پذیرفته و این دو علم را موازی باهم پیش برده است؛ اما امروزه علم فقه و حقوق با مسئله بزرگی مواجه شده است که می‌توان گفت این مسئله بزرگ ناشی از تغییرات و پیشرفت‌های سریع و گسترده علوم تجربی و ارتباطات و غیره در جامعه انسانی است که مسائل بسیاری را برای فقه و حقوق ایجاد کرده است که در گذشته وجود نداشته. حقوق در پی تلاش برای حل مسائل و موضوعات جدید در جامعه تقریباً با تغییرات آن همسو شده و با آن پیش می‌رود اما با توجه به تعامل این دو علم در جریان حل مسائل و شرایط کنونی، فقه همچنان پویایی و بالندگی لازم را در رابطه با پیشرفت جامعه به دست نیاورده است؛ زیرا علم فقه بخش عظیمی از هویت خویش را از گذشته می‌گیرد. این نگاه به گذشته موجب گذشته‌گرایی و دوری از زمان حال و آینده می‌شود و فقه را در موضع انفعال قرار داده است. با این شرایط علم حقوق در رابطه با حل مسائل جدید جامعه با مشکلات زیادی مواجه خواهد بود. از سوی دیگر امروزه سایه حقوق و شاخه‌های انبوه آن در جای‌جای زندگی ما گسترانیده شده و از آنجاکه علم حقوق می‌توانسته با طرح موضوعات جدید امکان پویایی و بالندگی فقه و کارآمدی آن را در پی‌شناخت و حل مسائل جدید جامعه فراهم کند جای تأمل دارد که چرا فقه در گذر زمان همچون حقوق آن‌چنان که باید نتوانسته است رشد و بالندگی لازم را داشته باشد. لذا بررسی وضعیت کنونی رابطه فقه و حقوق در جامعه و علل پیشرفت حقوق و عدم رشد و بالندگی فقه و ارائه راه‌حل برای حل مسائل و مشکلات ناشی از عدم پیشرفت و یا بالندگی فقه در برابر مسائل جدید جامعه حائز اهمیت است

کلمات کلیدی: فقه، حقوق، پیشرفت حقوق، رشد و بالندگی فقه

مقدمه

\* Corresponding author: توضیحات مربوط به نویسنده اول

Email: